Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının KPSS Alan Sınavına İlişkin Görüşleri

Opinions Of Prospective Preschool Teachers Regarding The Public Personnel Selection Examination (PPSE) Field Test

Ergün Recepoğlu, Kübra Akgün, Sevim Aksu
KastamonuÜniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kastamonu

İlk kayıt tarihi: 15.06.2016 ***Yayına Kabul Tarihi: 26.09.2016***

Özet

Bu araştırma, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının yapılan KPSS alan sınavına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesinin Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören toplam 85 öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun (%75) KPSS yerine alan sınavını tercih ettiği ve öğretmen seçiminde başka faktörlerin de göz önünde bulundurulması gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler*: Öğretmen eğitimi, öğretmen seçimi, KPSS, alan sınavı.*

Abstract

This research aims to evaluate opinions of prospective preschool teachers regarding the public personnel selection examination (PPSE) Field test. Research was carried out with 85 prospective teachers enrolled at Kastamonu University Faculty of Education, Department of Preschool Teaching Program. The study was carried out pursuant to the design of case study method that is one of the qualitative research methods. Semi-structured interview form was used as a data collection tool. The interview data was analyzed by using descriptive analysis and content analysis. As a result of analysis of the interview data, ıt was detected that most of the prospective teachers (75 %) prefer field test rather than KPSS exam and when selecting teachers, other factors must be taken into consideration.

Keywrods*: Teacher training, selection of teachers, PPSE, field test.*

1. Giriş

Eğitim sisteminin temel öğelerini; öğrenciler, öğretmenler, eğitim programları, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziki ve finansal kaynaklar oluşturmaktadır (Şişman, 2007). Bu öğeler uyumlu ise istenilen hedeflere ulaşılabilir ve istenilen verim elde edilebilir (Nartgün, 2008; Paliç ve Keleş, 2011). Bu öğeler arasındaki uyumu sağlayacak olan yegane vazgeçilmez araç ise öğretmenlerdir.

Eğitim sistemlerinin temel amacı, ülkenin nitelikli insan gücünü yetiştirmek ve yurttaşlarına vatandaşlık eğitimini vermektir (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Öğretmenler, öğrenme ortamlarında eğitim-öğretim faaliyetlerinin uygulayıcısı ve yürütücüsüdür. Öğretmenler öğrenene en yakın konumdaki kişiler olduğundan bu süreçte en önemli rol şüphesiz öğretmenlere aittir. Her alanda yaşanan bilimsel gelişmelere paralel olarak toplumun eğitim ihtiyacındaki artış öğretmen ihtiyacını artırmış, öğretmenlik mesleğinin ayrıcalıklı konumunu güçlendirmiştir. Öğretmenlik mesleği 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan, "özel ihtisas mesleği" olarak tanımlanmakta ve öğretmen adaylarında aranacak niteliklerin genel kültür, özel alan bilgisi ve pedagojik alan bilgisinden oluştuğu belirtilmektedir.

Eğitimin giderek bir uzmanlık işi olması, öğretmenlik mesleğini geliştirmiş; öğretmeni eğitim sürecinde önemli bir konuma getirmiştir. Bu gelişme öğretmenin, öğretmenlik mesleğinin gerekli kıldığı bilgi, beceri ve davranışlar ile donanmış olmasını öngörmektedir. Bu standartlar kullanılarak adaylar arasından eğitim sisteminin amaçlarına katkıda bulunabilecek ve alanında kendini geliştirme konusunda yüksek düzey elde etmiş olanların yetiştirilmesi ve seçilmesi büyük önem taşımaktadır.

Etkili bir öğretimin gerçekleştirilebilmesi, öğreticinin konuya ilişkin yeterli düzeyde bilgiye sahip olmasına ve bu bilgiyi uygun yöntem ve teknikleri kullanarak öğrenene aktarabilmesine bağlıdır (Erdem ve Soylu, 2013). Hollins (2011) öğretimi; derin bir bilgiye sahip olmayı, bu bilgiyi değişen koşullar altında sentezleme, bütünleştirme ve farklı grup ve bireyler karşısında işe koşmayı gerektiren çok yönlü ve karmaşık bir süreç olarak ifade etmektedir. Bu sürecin verimli olmasında etkili olan etkenlerden biri de, öğretmenlerin üniversite eğitimleri sırasında ne kadar donandıklarıdır. Dolayısıyla üniversite eğitimi, öğretmen adaylarının meslek hayatlarında başarılı olabilmeleri açısından oldukça önemlidir. Etkili öğretmen seçiminin temel amacı, doğru öğretici personeli seçerek etkin öğretim aktivitelerini gerçekleştirmektir (Eraslan, 2004).

Türkiye'de öğretmen yetiştirme YÖK ve Üniversiteler tarafından gerçekleştirilmektedir.1981 yılında çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereği daha önce Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelere bağlı olarak faaliyetini sürdüren yüksekokul, enstitü, akademi ve fakülteler, 1982'de Yükseköğretim Kurulu (YÖK) çatısı altında üniversiteler bünyesinde toplanmıştır. 1989-1990 öğretim yılından

itibaren öğretmen yetiştiren bütün yükseköğretim kurumlarının öğretim süresi en az dört yıllık lisans düzeyine çıkarılmıştır. 1985 yılına kadar yapılan öğretmen atamalarında, 1739 sayılı kanun çerçevesinde daha önce alınmış karar gereği yapılması düşünülen öğretmenlikte atanma sınavı yapılmamıştır. İlk defa bu tarihte getirilen ve öğretmen yetiştirmede nitelik sorunuma yönelik atılan bu adımla 1992 yılından 2001 yılına kadar öğretmenlerin sınav sonucunda atanmalarına ara verilmiştir. Dolayısıyla bu tarih aralığındaki öğretmenlerin atanması sınavsız yapılmıştır. Bu arada, Talim Terbiye Kurulu'nun 1991 yıl ve 37 nolu kararıyla, öğretmen atamalarında yapılacak sınavın içeriği de %15 genel kültür, %25 pedagojik formasyon ve %60 alan bilgisi olarak belirlenmiştir (Dilaver, 1996).

1999 yılında ÖSYM tarafından ilk defa Devlet Memuru Olarak Atanacaklar İçin Seçme Sınavı (DMS) yapılmıştır. Bu sınavda başarılı olanlar kamu kurum ve kuruluşlarının kendileri tarafından yapılacak sınava katılmak hakkını elde etmekteydi. Devlet Memuru Olarak Atanacaklar İçin Seçme Sınavı (DMS) 2001 yılında Kurumlar için Merkezi Eleme Sınavı (KMS) haline dönüştürülmüştür. 2001 yılına kadar öğretmen adaylarının lisans öğrenimlerini başarıyla tamamlamış olmaları, öğretmen olabilmeleri için yeterli görülmekteyken; 2001 yılından sonra öğretmen adaylarının ÖSYM tarafından yapılan sınavlara girmesi gerekmektedir. KMS bir yıl sonra 03.05.2002 tarihli ve 24744 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan "Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik" le, daha önce kamu kurum ve kuruluşlarına personel seçimi ve ataması ile ilgili yönetmelikler yürürlükten kaldırmıştır. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından 1999 yılında yapılan Devlet Memurluğu Sınavı (DMS) ile 2001 yılında yapılmış olan Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavını (KMS) birleştirerek, 2002 yılından başlayarak, öğretmen adaylarının da gireceği Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) adı altında bir sınavın yapılmasını öngörmüştür. Türkiye'de öğretmen olmak isteyen tüm öğretmen adayları en az dört yıllık bir üniversite eğitimi ardından, KPSS-öğretmenlik olarak da adlandırılan bu sınava girmek durumundadırlar.

KPSS'de adaylara içeriği genel kültür, genel yetenek ve eğitim bilimlerinden oluşan sorular sorulmakta iken son zamanlarda, öğretmen adaylarının seçiminde alan sınavının uygulanması gündeme gelmiştir. Bu uygulamada, genel kültür, genel yetenek ve eğitim bilimlerinin yanı sıra öğretmen adaylarının alan dersleriyle ilgili bilgilerinin de ölçüleceği belirtilmektedir.

Alan bilgisi, öğretmenin alanındaki kavram ve olguların bilgisini; pedagojik alan bilgisi ise bir konuyu başkalarına anlaşılır kılan gösterim ve formüle etme yollarını içermektedir (Shulman, 1987).

2013 yılından itibaren MEB kendi beklentileri doğrultusunda branşa yönelik alan bilgisi ve alan eğitiminden oluşan alan sınavı yapacağını belirtmiş ve sınavın amacının alanında iyi öğretmen yetişmesini sağlamak ve alanında yeterli bilgiye sahip olan bireyleri görevlendirmek olduğunu açıklamıştır. Bu uygulamada,

genel kültür, genel yetenek ve eğitim bilimlerinin yanı sıra öğretmen adaylarının alan dersleriyle ilgili bilgilerinin de ölçüleceği belirtilmektedir. MEB tarafından ÖSYM'ye yaptırılan bu sınavın içeriğinde 40 soruluk Alan Bilgisi Testi ile 10 soruluk Alan Eğitim Testi yer almaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) ile Devlet Personel Başkanlığı (DPB) arasında, "Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik" kapsamında imzalanan protokol uyarınca 2016 yılında ÖSYM tarafından yapılacak Öğretmenlik Alan Bilgisi Testinin (ÖABT) uygulanacağı alanlar; Türkçe, İlköğretim Matematik, Fen Bilimleri/Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Matematik (Lise), Fizik, Kimya, Biyoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Yabancı Dil (Almanca, İngilizce), Rehber Öğretmen, Sınıf Öğretmenliği ve Okulöncesi Öğretmenliği olarak belirlenmiştir (ÖSYM, 2016). Daha önce alan sınavı yapılması planlanan ve yapılan branşlara 2016 yılında Okul Öncesi Öğretmenliği alanı da eklenmiştir.

Alanyazın incelendiğinde KPSS'ye ilişkin mevcut durumu ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır. KPSS ile ilgili daha çok kaygı, tutum ve üniversiteye giriş puanı ve üniversite akademik başarısının KPSS puanını yordama gücüne ilişkin çalışmalar ve ile özellikle son yıllarda yaygınlaşan öğretmen görüş ve algılarına yönelik çalışmalar dikkat çekmektedir (Açıl, 2010; Atasoy, 2004; Atasoy ve Demir, 2014; Atav E ve Sönmez, 2013; Bahar, 2006; 2011; Baştürk 2007; Çimen ve Yılmaz 2011; Döş ve Sağır 2012; Eraslan 2004; Ercoşkun ve Nalçacı, 2009; Ergün, 2005; Gündoğdu, Çimen ve Turan 2008; Kablan, 2010; Karaca 2011; Karataş ve Güleş 2013; Nartgün 2008; 2011; Özkan ve Pektaş, 2011; Özoğlu 2010; Sezgin ve Duran 2011; Toker Gökçe 2012; Tösten, Elçiçek ve Kılıç 2012; Yeşil, Korkmaz ve Kaya, 2007; Yılmaz ve Altınkurt 2011).

Alan sınavı ile ilgili alanyazın incelendiğinde ise sadece Erdem ve Soylu (2013) ile Demir ve Bütüner (2014) tarafından yapılan çalışmalara rastlanmıştır. Erdem ve Soylu (2013) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının Türkiye'de var olan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ve yapılması planlanan alan sınavı hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Araştırma, bir devlet üniversitesindeki Eğitim Fakültesinin farklı programlarında okuyan toplam 110 öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun (%75) KPSS yerine alan sınavını tercih ettiği ve öğretmen seçiminde başka faktörlerin de göz önünde bulundurulması gerektiği tespit edilmiştir. Demir ve Bütüner (2014) tarafından yapılan araştırma da öğretmen adaylarının 2013 yılından itibaren uygulamaya konulan alan sınavına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmiştir. Verilerin analizi sonucu: 1. alan sınavına ve içeriğine yönelik bulgular ve 2. alan sınavının geçerlik ve güvenirliğine yönelik bulgular olmak üzere iki tema belirlenmiştir.

Yapılacak olacak bu çalışmanın alana katkı getireceği ve alanyazındaki boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Bu araştırmada ortaya çıkan bulguların uygulamaya yeni konulan alan sınavının değerlendirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının okul öncesi öğretmenliği bölümüne yapılan alan sınavı hakkındaki görüşleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Öğretmen seçme sürecinin merkezinde yer alan öğretmen adaylarının seçim süreci hakkındaki görüş ve düşüncelerinin belirlenmesi önem arz etmektedir.

2. Yöntem

Araştırmada, alan sınavına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini derinlemesine resmetmek amaçlandığı için araştırma konusuna ve amacına en uygun olan durum çalışması deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 10' erkek 75'i kız olmak üzere toplam 85 öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Öğrencilerden 10'u II. Öğretim, 75'i ise I. Öğretim programında öğrenim görmektedir. Öğrencilerden 38'i 3. Sınıf, 47'si 4. Sınıf öğrencisidir. Mezun Olduğu Lise Türü açısından çalışma grubu incelendiğinde 47 öğrenci Meslek Lisesi, 18 öğrenci Anadolu Lisesi, 9 öğrenci Anadolu Öğretmen Lisesi, 10 öğrenci Genel Lise ve 1 öğrenci de İmam Hatip Lisesi mezunudur.

Veri Toplanması

Araştırmada, alan sınavına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan Yarı Yapılandırılmış Mülakat Formu kullanılmıştır. Çalışmada; Yarı Yapılandırılmış Mülakat Formu; katılımcıların mülakat esnasında verdikleri cevapların altında yatan nedenleri derinlemesine irdeleyebilmek ve sürece bağlı olarak katılımcılara yeni sorular yöneltebilmek amacıyla, tercih edilmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Önce taslak bir mülakat formu hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak mülakat formu soruları, nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman bir öğretim üyesi tarafından ayrıntılı bir incelemeye tabi tutulmuştur. Uzman görüşü doğrultusunda, mülakat soruları yeniden şekillendirilmiştir. Mülakat formundaki soruların niteliği ve yeterliliği hakkında bilgi edinmek için araştırmacı tarafından katılımcılar arasında yer almayan Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören iki dördüncü sınıf öğrencisi ile pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sürecinde elde edilen veriler

sadece mülakat formunun şekillendirilmesi sürecinde kullanılmıştır. Pilot uygulama sonucunda mülakat formunda yer alan sorular; dil ve anlatım, akıcılık, anlam, bağlam hususları dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir.

Mülakat formunda yer alan sorular genel olarak şu şekilde ifade edilebilir.

1) Alan sınavının eğitim bilimleri sınavından sizce farkı nedir?

2) Alan sınavı olmalı mı? Olursa Neden; olmazsa Neden?

3) Alan dersleri kapsamındaki dersleri üniversite kaçıncı sınıfta almak istersiniz? Neden?

4) Alan sınavı hangi dersleri kapsamalı ? Neden?

5) Alan sınavı ne şekilde yapılmalı ? (tek oturum, aşamalı, dönem başı vs.)

6) Okul genel not ortalamanız KPSS puanını etkilemeli mi ? Neden ?

7) Alan sınavının atanmanızda etkisi yüzde kaç olmalı ?

8) Alan sınavı MEB'in aradığı temel niteliğe sahip öğretmen niteliğini karşılıyor mu ? Başka sınav gerekli mi? Neden?

9) Üniversite bünyesindeki aldığınız alan derslerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

3. Bulgular

Soru 1: Alan sınavının eğitim bilimleri sınavından sizce farkı nedir?

76 kişi alan sınavının daha ayrıntılı, daha kapsamlı, detaylı ve branşa özel olduğunu; eğitim bilimleri sınavının ise daha genel ve yüzeysel olduğunu, 2 kişi alan sınavının ve eğitim sınavının farklı olmadığını ifade etmektedir. 1 kişinin eğitim sınavı ve alan sınavı hakkında bilgisi yoktur. 1 kişi alan sınavının çocuk psikolojisi ve çocuk gelişimi ile ilgili olduğunu söylemektedir. 1 kişi eğitim sınavının genelde sistem üzerine; alan sınavı ise akademik bilgi yeterliliğine dayandığını söylemektedir. 1 kişi farkındalığı ortaya çıkarır demiş. 1 kişi alan sınavının sorgulayıcı olduğunu söylemiş. 1 kişi alan sınavının öğretip uygulamakla ilgili bilgileri eğitim bilimleri ise nasıl öğretip ölçeceğimizi gösterir demiştir.

Soru 2: Alan sınavı olmalı mı? Olursa Neden olmazsa Neden?

5 Kişi olmamalı şeklinde görüş beyan etmiş: bunun nedenini de "Çünkü psikolojik çöküntüye neden oluyor" Mayıstan sonra tekrar çalışmak zorunda kalıyoruz. Yeterli bilgiye sahibiz. 4 yılda üniversitede dersleri geçebiliyorsak sınava gerek yok şeklinde ifade etmiş". 80 Kişi olmalı şeklinde görüş beyan etmiş: bunun nedenini de "Çünkü bölümümüzle ilgili yeterli bilgiye donanıma sahip olmalıyız. Neyi Nasıl öğreteceğimizi öğreteceğinden dolayı olmalı" şeklinde görüş beyan etmiş.

Soru 3: Alan dersleri kapsamındaki dersleri üniversite kaçıncı sınıfta almak istersiniz? Neden?

28 kişi "1. sınıftan itibaren her yıla dağıtılmalı çünkü mesleki yeterliliği ölçmek gerekir" şeklinde görüş beyan etmiş. 10 kişi 2. Sınıftan itibaren başlanmalı şeklinde görüş beyan etmiş: bunun nedenini de " ikinci sınıftan itibaren alana hakim olunmalı" şeklinde ifade etmiş. 11 kişi "3. Sınıftan itibaren başlanmalı çünkü tam olarak adapte olduğumuz zaman" demiştir. 3 kişi "1. Sınıfta geldiğimizde başlanmalı" demiştir. 7 kişi "2-3 sınıfta verilmeli 1 sınıf adapte 4. Sınıf sınav maratonu" demiştir. 19 kişi "3-4 sınıfta verilmeli bilgiler taze iken sınava girilmeli" demiştir. 7 kişi "4. Sınıfta verilmeli sınavda kolay hatırlanması için" şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir..

Soru 4: Alan sınavı hangi dersleri kapsamalı? Neden?

73 kişi "okul öncesine ait tüm dersler olmalı" demiş (çocuk ruh sağlığı, gelişim, oyun, psikoloji, drama, erken çocuklukta gelişim, müzik...) ve bunun nedeni de şöyle ifade etmiştir: "çünkü bölüm ne ise alan da onu içermeli, meslekte kullanabileceğimiz bilgileri kapsamalı". 6 kişi "çocuğu temel alan dersleri kapsamalı" demiştir. 5 kişi "alan dersleri bilgi ve beceriyi kapsamalı" demiştir. 1 kişi "eğitim bilimleri ile aynı olmalı" demiştir.

Soru 5: Alan sınavı ne şekilde yapılmalı? (tek oturum, aşamalı, dönem başı vs.)

2 kişi mülakat şeklinde yapılmalı, 1 kişi aşamalı olarak dönem sonunda yapılmalı, 1 kişi alan sınavı sağlık testleri doğrultusunda yapılmalı, 19 kişi aşamalı yapılmalı, 4 kişi dönem başında yapılmalı, 1 kişi ya tek oturum ya da aşamalı olarak yapılmalı, 57 kişi tek oturum olmalı şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Soru 6: Okul genel not ortalamanız KPSS puanını etkilemeli mi ? Neden?

1 kişi "alan dersleri not ortalamasını etkileyebilir", 41 kişi "evet etkilemeli çünkü çaba sarf ediyoruz, dersleri öğrenmek geçebilmek için KPSS de heyecan stres gibi etmenler başarımızı o an düşürebilir. Bu yüzden etkilemeli" demiştir. 43 kişi "etkilememeli. Her okul farklı bazıları o dersi kolay bazıları zor geçebiliyor, her üniversite aynı değil. Puan sistemi öğretim yöntemi farklı" şeklinde görüş beyan etmiştir.

Soru 7: Alan sınavının atanmanızda etkisi yüzde kaç olmalı?

1 kişi %10 etkilemeli, 1 kişi %20 etkilemeli, 4 kişi %30 etkilemeli, 1 kişi %33 olmalı, 6 kişi %40 olmalı, 1 kişi %45 olmalı, 45 kişi %50 olmalı, 7 kişi %60 olmalı, 13 kişi %70 olmalı, 3 kişi %80 olmalı, 1 kişi %90 olmalı, 4 kişi %100 olmalı, 1 kişi en yüksek pay olmalı, 1 kişi yarıdan fazla olmalı demiştir.

Soru 8: Alan sınavı MEB'in aradığı temel niteliğe sahip öğretmen niteliğini karşılıyor mu ? Başka sınav gerekli mi? Neden?

33 kişi "karşılamıyor, Teorik sınav uygulama için yetersiz. Uygulamaya yönelik sınav olmalı her üniversitenin kalitesi bir değil" şeklinde görüşünü ifade etmiştir. 11 kişi "karşılayıp karşılamadığını şuan bilmiyoruz. Sınavdan sonra göreceğiz" demiştir. 1 kişi "alan sınavı dışında mülakat ve öğretmenin ders durumu öğretmenin haberi olmadan uygun bir şekilde özel hayatı ihlal etmeyecek şekilde" olmalıdır demiş. 3 kişi "eğer fakültelerde alan dersleri tam anlamı ile veriliyor ise alan sınavının faydalı olacağını düşünüyorum. Fakat objektif bir performans değerlendirmesi olursa daha verimli olur" şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. 37 kişi "alan sınavı yeterli başka sınava gerek yok" demiştir.

Soru 9: Üniversite bünyesindeki aldığınız alan derslerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

28 kişi "alan derslerinin yeterli olduğunu" söylemiş. 1 kişi "dersler yeterli, fakat hocalar yetersiz demiş. 1 kişi "kendin çaba sarf edersen okursan araştırırsan yeterli olursun. Sadece okuldan bir şey beklemek bana göre yetersiz olmamıza neden olacaktır" demiştir. 7 kişi kısmen yeterli diyor. 1 kişi derslerin içeriği verimli bir şekilde aktarılırsa yeterlidir diyor. 47 kişi yetersiz olduğunu söylüyor.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının Türkiye'de var olan KPSS ve yapılması planlanan alan sınavı hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla yapılan analizler sonucunda, katılımcıların çoğu alan sınavının daha ayrıntılı, daha kapsamlı, detaylı ve branşa özel olduğunu; eğitim bilimleri sınavının ise daha genel ve yüzeysel olduğunu savunmuş ve katılımcıların büyük bir çoğunluğun öğretmen seçiminde alan sınavını tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bu yönde görüş bildiren katılımcılar, bu görüşlerine çeşitli gerekçeler sunmuşlardır.

Öğretmen adayı sayısının fazla olmasının bir eleme sınavının yapılmasını gerekli kıldığı söylenebilir. Dünyadaki öğretmen seçme sistemlerine bakıldığında da öğretmenlik programlarına ihtiyaçtan fazla öğrenci alan ülkelerde istihdam için bir elemenin yapıldığı görülmektedir (Barber ve Mourshed, 2007).

Araştırmada, katılımcıların çoğunun öğretmen seçiminde alan bilgisinin sınanması gerektiği görüşünde oldukları görülmüştür. Bu yönde görüş bildiren katılımcılar, genel kültür ve pedagojik bilgilerin yanı sıra alan bilgisinin de sınanması gerektiği görüşünü savunmuşlardır.

Görüş bildiren katılımcıların büyük bir çoğunluğu alan sınavının gerekliliğini dile getirmiş olup, bazı katılımcılar kendilerinin alan sınavı uygulamasına yönelik olarak hazırlanmadıklarını, bu nedenle lisans derslerine yeterince önem vermediklerini ve

bu dersleri sadece geçmek için çalıştıklarını dolayısıyla alan sınavının yapılmasından endişe duyduklarını dile getirmişlerdir.

Nitekim alanyazında genel kültür bilgisi ve pedagojik bilginin yanı sıra öğretmenin sahip olduğu alan bilgisinin de etkili öğretimler gerçekleştirmek için gerekli olduğunu belirten birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Alanyazın incelendiğinde öğretmen seçiminde öğretmen adayının alan bilgisinin ölçülmesi gerektiği yönünde bulgular hakimdir (Baki, 1997; Ball, 1988; 1990; Cankoy, 2010; Davis ve Simmt, 2006; Demirel, 1999; Erdem ve Soylu, 2013. Hill ve ark.,2005; MEB, 2009; Shulman, 1986 ve 1987; Tchoshanov, 2011; Wilson ve ark., 1987)

Katılımcıların yarıya yakını teorik sınav tek başına yetersiz olduğunu; uygulamaya yönelik sınavın olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Katılımcılar tarafından önerilen ikinci bir uygulama ise, öğretmen seçiminde lisans ağırlıklı genel not ortalamasının ve öğretmenlik uygulamalarının da değerlendirmeye alınması yönündedir. Bu bulgular Erdem ve Soylu (2013) tarafından yapılan araştırmanın bulguları ile aynı doğrultudadır.

Öğretmen adaylarının Türkiye'deki öğretmen seçme sistemine ilişkin görüşlerinin ortaya çıkarılmaya çalışıldığı bu çalışmada, katılımcıların çoğunun öğretmen seçiminde öğretmen adaylarının alan bilgilerinin sınanması gerektiği görüşünde oldukları ve KPSS uygulamasını yeterli bir uygulama olarak görmedikleri belirlenmiştir. Katılımcıların az bir kısmı tarafından öğretmen seçiminde KPSS uygulamasının devam etmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Erdem ve Soylu (2013) tarafından yapılan araştırmada benzer bulgulara ulaşılmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar ışığında şu öneriler geliştirilmiştir. Öğretmen seçiminde öğretmen adaylarının genel kültür, alan bilgileri ve pedagojik alan bilgileri sınanmalıdır. Müfredattaki uygulama ders saatleri arttırılarak, bu uygulamalardan alınan puanlar da öğretmen seçiminde kullanılabilir. Öğretmen seçme süreci teorik ve uygulamalı olmak üzere iki aşamalı olarak yapılabilir. Bu çalışmanın benzeri farklı illerde farklı çalışma gruplarında uygulanabilir ve karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.

5. Kaynakça

Açıl, Ü. (2010). *Öğretmen adaylarının akademik başarıları ile KPSS puanları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

Atasoy, B. (2004). *Eğitim fakültelerinin ÖSS ve KPSS puanları yönünden karşılaştırılması.* Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, Ankara.

Atasoy, T.ve Demir, S. B. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının akademik başarıları ile KPSS puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 7* (3).

Atav E ve Sönmez, S. (2013). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)'na ilişkin görüşleri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* Özel Sayı (1), 01-13.

Bahar, H. H. (2006). KPSS puanlarının akademik başarı ve cinsiyet açısından değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim, 31(*140), 68-74.

Bahar, H. H. (2011). ÖSS puanı ve lisans mezuniyet notunun KPSS 10 puanını yordama gücü. *Eğitim ve Bilim, 36*(162), 168-181.

Baki, A. (1997). Çağdaş gelişmeler ışığında matematik öğretmenliği eğitimi programları. *Eğitim ve Bilim, 21*(103): 46-54.

Ball, D.L. (1988). *Knowledge and reasoning in mathematical pedagogy: Examining what prospective teachers bring to teacher education*. Doctoral dissertation, Michigan StateUniversity, East Lansing.

Ball, D.L. (1990). The mathematical understanding sthat prospective teachers bring to teacher education. *Elementary School Journal, 90*, 449–466.

Barber, M.,& Mourshed, M. (2007). *How theworld'sbest-performing school systems comeout on top*. London: Mc Kinseyand Company.

Baştürk, R. (2007). Türkiye'deki kamu eğitim kurumlarında çalışacak öğretmenlerin atanmalarına ilişkin bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education) 33, 33-40.*

Cankoy, O. (2010). Mathematics teachers' topic-specific pedagogical content knowledge in thecon text of teaching a0 , 0! and a ÷ 0. *Educational Sciences: Theory&Practice, 10*(2): 749-769.

Davis, B., Simmt, E. (2006). Mathematics-for-teaching: An ongoingin vestigation of the mathematics that teachers (needto) know. *Educational Studies in Mathematics, 61*,293–319.

Demirel, Ö. (1999). *Planlamadan değerlendirmeye öğretme sanatı.* Ankara: PegemA Yayıncılık.

Çelikten, M., Şanal, M., Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19*(2): 207-237.

Çimen, O. ve Yılmaz, M. (2011). Biyoloji öğretmen adaylarının KPSS ile ilgili görüşleri, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, 4,* 159- 172.

Demir, S. B. ve Bütüner, K. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Alan Sınavına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10*(2), 113- 128.

Dilaver, H. (1996). *Türkiye'de öğretmen istihdamının dünü, bugünü ve yarını: Eğitimimize bakışlar.* İstanbul: Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları.

Döş, İ., Sağır, M. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine atanma durumuna ilişkin algıları. *7. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi,* 24-26 Mayıs 2012, Malatya.

Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik mesleğine girişte kamu personeli seçme sınavı (KPSS) yönteminin değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 1* (1),1-31.

Ercoşkun, M. H. ve Nalçacı, A. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS, akademik ve KPSS başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 17*(2), 479-486.

Erdem E ve Soylu, Y. (2013). Öğretmen adaylarının KPSS ve Alan sınavına ilişkin görüşleri *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4*(1): 223-236.

Ergün, M (2005). İlköğretim okulları öğretmen adaylarının KPSS'deki başarı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Kastamonu İli Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, *13*(2), 311-326.

Gündoğdu, K., Çimen, N. ve Turan, S. (2008). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 9,* (2), 35-43.

Hollins, E.R. (2011). Teacher preparation for quality teaching. *Journal of Teacher Education, 62*(4): 395-407.

Kablan, Z. (2010). Akademik mezuniyet ortalama puanı ile KPSS başarı puanı arasındaki ilişki. *Uludağ Eğitim Fakültesi Dergisi, 23*(2), 451-470.

Karaca, E. (2011). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) yönelik tutumları. *Akademik Bakış Dergisi, 23*, 1-18.

Karataş, S., ve Güleş, H. (2013). Öğretmen atamalarında esas alınan merkezi sınavın (KPSS) öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 6*(1), 102-119.

MEB (2011). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Öğretmen Yeterlikleri "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" ve "Özel Alan Yeterlikleri"*. http://otmg.meb.gov.tr/

MEB Millî Eğitim Temel Kanunu. 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı.

MEB Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik. 03.05.2002 tarihli ve 24744 sayılı.

Nartgün, Ş. S. (2008). Aday öğretmenlerin gözüyle Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarına öğretmen atama esasları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8*(2),47-58.

Nartgün, Ş. S. (2011). Employment of faculty of education students: Public Personnel Selection Examination (PPSE). *International Journal of Business and Social Science, 2*(21), 101-111.

Özkan, R., & Pektaş, A. G. S. (2011). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin mezuniyet başarı notları ile KPSS puanları arasındaki ilişki üzerine yapılan bir araştırma (eğitim fakültesi örneği). *Türklük Bilimi Araştırmaları*, *30*(30), 269–281.

Özoğlu, M. (2010). *Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Sorunları.* Seta Analiz, Sayı:17.

ÖSYM (2016). <http://www.osym2016.com/node/122> adresinden 23 Haziran 2016 tarihinde erişilmiştir.

Paliç, G., Keleş, E. (2011). Sınıf yönetimine ilişkin öğretmen görüşleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 17(2): 199-220.

Sezgin, F., ve Duran, E. (2011). Kamu Personeli Seçme Sınavı"nın (KPSS) öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına yansımaları. *TSA, 15*(3), 9-22

Shulman, L.S. (1987). Knowledge andteaching: Foundation of thenew reform. *Harvard Educational Review, 57*(1): 1-22.

Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş.* Ankara: PegemA Yayıncılık.

Toker Gökçe, A. (2012). Atanamayan öğretmenlerin algılarına göre atanamama nedenleri ve işsizlikle başa çıkma yöntemleri. *7. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, 24-26 Mayıs 2012, Malatya.

Tösten, R., Elçiçek, Z., ve Kılıç, M. (2012). İlköğretim öğretmenlerinin Kamu Personeli Seçme Sınavı"na (KPSS) yönelik görüşlerinin belirlenmesi (Kars ili örneği*). Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4*(7), 109-123.

Yeşil, R., Korkmaz, Ö. ve Kaya, S. (2009*).* Eğitim fakültesindeki Akademik Başarının Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndaki başarı üzerine etkisi*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 149-160.

Yılmaz, K., ve Altınkurt, Y. (2011). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimler Dergisi, 8*(1), 942-973.